Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/2956

2025 6 16

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė

ES ir Indijos strateginė partnerystė

(nuomonė savo iniciatyva)

(C/2025/2956)

Pranešėjas: **Aurel Laurențiu PLOSCEANU**

Patarėja	Maria GAVOUNELI, I grupės pranešėjo patarėja
Plenarinės asamblėjos sprendimas	2024 1 18
Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnio 2 dalis
	Nuomonė savo iniciatyva
Atsakingas skyrius	Išorės santykių komisija
Priimta skyriuje	2025 3 10
Priimta plenarinėje sesijoje	2025 3 26
Plenarinė sesija Nr.	595
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	180/1/1

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK ragina Europos Komisiją nuosekliai siekti atnaujinti strateginę partnerystę su Indija, oficialiai didžiausia demokratija pasaulyje, ir pasiūlyti naują plataus užmojo veiksmų planą, kuris būtų pritaikytas prie dabartinių politinių ir strateginių aplinkybių.

1.2. EESRK prašo Europos Komisijos nedelsiant paspartinti derybas su Indija dėl laisvosios prekybos susitarimo, siekiant, kad Indija strateginiu požiūriu taptų viena iš lengvatinės prekybos su Europos Sąjunga partnerių.

1.3. EESRK ragina plėsti ES ir Indijos bendradarbiavimą visose srityse ir toliau propaguoti sąžiningą, įtraukią ir taisyklėmis grindžiamą tarptautinę prekybą, remiantis bendra mūsų senovės civilizacijų istorija ir vertybėmis, taip pat mūsų bendru šiuolaikinių realijų supratimu.

1.4. EESRK rekomenduoja plėtoti ES, jos valstybių narių ir Indijos bendradarbiavimą dvišaliuose ir daugiašaliuose infrastruktūros, statybos, ypač giliavandenių uostų ir oro uostų, ir energijos tinklų sujungiamumo projektuose.

1.5. EESRK ragina toliau stiprinti ES, jos valstybių narių ir Indijos bendradarbiavimą gynybos ir saugumo srityje, ypač MTP ir inovacijų sektoriuje, įskaitant bendrus kosmoso ir dvejopo naudojimo projektus, ir pabrėžti mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) indėlį.

1.6. EESRK rekomenduoja remti ES, jos valstybių narių ir Indijos bendradarbiavimą vykdant bendrus jūrų saugumo projektus, ypač vakarinėje Indijos vandenyno dalyje ir ją kertančiuose laivybos keliuose.

1.7. EESRK rekomenduoja toliau plėsti ES, jos valstybių narių ir Indijos kultūrinius mainus, visų pirma per universitetų bendradarbiavimą ir studentų mainus, taip pat mokymo ir mokslo darbuotojų mainus.

1.8. EESRK rekomenduoja plėsti bendradarbiavimą su Indija Indijos, Artimųjų Rytų ir Europos ekonominio koridoriaus sistemoje; šiuo tikslu EESRK parengs išsamią nuomonę dėl Indijos, Artimųjų Rytų ir Europos ekonominio koridoriaus projekto ir jo perspektyvų netolimoje ateityje.

1.9. Naujoji ES ir Indijos partnerystė turi padėti ratifikuoti ir įgyvendinti pagrindines TDO konvencijas ir palaipsniui mažinti neoficialų darbą darbo rinkoje. Todėl EESRK ragina ES Tarybą, Europos Komisiją ir ES valstybes nares nedelsiant įtraukti organizuotą pilietinę visuomenę, įskaitant socialinius partnerius, į derybų procesą pasitelkiant nuolatinę patariamąją struktūrą ([1]). Galiausiai į laisvosios prekybos susitarimą turi būti įtrauktas plataus užmojo skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi, kuriame pilietinės visuomenės organizacijoms, įskaitant socialinius partnerius, abiejose pusėse būtų numatyta galimybė vykdyti struktūrinę stebėseną ir atlikti patariamąjį vaidmenį ([2]).

1.10. EESRK ragina Europos Vadovų Tarybą, Europos Komisiją ir ES valstybes nares esant galimybei atgaivinti EESRK ES ir Indijos apskritojo stalo diskusijas, kuriose dalyvautų pilietinė visuomenė.

1.11. EESRK palankiai vertina būsimą ES ir Indijos aukščiausiojo lygio susitikimą, įskaitant aukščiausiojo lygio susitikimo jaunimo komponentą, ir yra pasirengęs atitinkamai prie jo prisidėti.

2. **Bendrosios pastabos**

2.1. *Dvišaliai ES ir Indijos santykiai ir partnerystė*

2.1.1. Indija, kurioje gyvena 1,4 mlrd. žmonių, yra daugiausiai gyventojų turinti šalis pasaulyje. Pasaulio banko manymu, Indija iki 2030 m. aplenks Japoniją ir Vokietiją ir taps trečia pagal dydį pasaulio ekonomika. Indijos PHD prekybos ir pramonės rūmų nuomone, iki 2026 m. Indija taps ketvirta pagal dydį pasaulio ekonomika ir aplenks Japoniją; prognozuojama, kad 2024 m. BVP augimo tempas sieks 6,8 proc., o 2026 m. – 7,7 proc.

2.1.2. Europos Sąjunga ir Indija, kaip dvi didžiausios demokratijos pasaulyje, yra vieningai įsipareigojusios laikytis taisyklėmis grindžiamos pasaulinės tvarkos, veiksmingo daugiašališkumo ir darnaus vystymosi. 2004 m. Indija buvo pripažinta viena iš ES strateginių partnerių. Be to, Indija užmezgė strategines partnerystes su ES valstybėmis narėmis, pavyzdžiui, Vokietija, Prancūzija ir Graikija, ir siekia toliau plėsti dvišalį bendradarbiavimą ir strateginį dialogą.

2.1.3. **2022 m.** buvo minimos **60-osios ES ir Indijos dvišalių santykių metinės** ir atkreiptas dėmesys į keletą svarbių laimėjimų:

— 2023 m. ES buvo didžiausia Indijos prekybos partnerė, su kuria buvo prekiauta 124 mlrd. EUR vertės prekėmis arba 12,2 proc. visos Indijos prekybos (palyginti su 10,8 proc. JAV ir 10,5 proc. Kinijos prekybos);

— 2023 m. ES tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Indijoje siekė 108,3 mlrd. EUR, palyginti su 82,3 mlrd. EUR 2019 m.;

— ES yra antroje vietoje pagal apimtį Indijos eksporto kryptis – 17,5 proc. viso eksporto (palyginti su 16,7 proc. iš JAV ir 3,7 proc. iš Kinijos);

— ES ir Indijos prekyba prekėmis per pastarąjį dešimtmetį padidėjo beveik 90 proc., o prekyba paslaugomis 2023 m. pasiekė 50,8 mlrd. EUR (palyginti su 30 mlrd. EUR 2020 m.);

— 6 000 Indijoje veikiančių ES įmonių sukūrė 1,7 mln. tiesioginių darbo vietų ir dar 5 mln. netiesioginių darbo vietų;

— Europos investicijų bankas (EIB) investavo daugiau kaip 3 mlrd. EUR į infrastruktūros, energetikos ir klimato projektus Indijoje.

([1]) OL C 290, 2022 7 29, p. 11.
([2]) OL C 140, 2023 4 21, p. 69.

2.1.4. ES ir Indijos bendradarbiavimas nuo 2020 m. iki 2025 m. buvo ir yra grindžiamas **ES ir Indijos strateginės partnerystės veiksmų gairėmis** ([3]), **ES strategija dėl bendradarbiavimo Indijos ir Ramiojo vandenynų regione** ([4]) ir **strategija „Global Gateway“** ([5]).

2.1.5. **Parlamentiniai santykiai.** 2023 m. gruodžio 18–20 d. EP narių delegacija lankėsi Indijoje 15-ajame tarpparlamentiniame susitikime. 2025 m. kovo 19–20 d. **EP Tarptautinės prekybos (INTA) komitetas** aptarė ES ir Indijos santykių padėtį po **vizito į Indiją 2025 m. vasario 24–26 d.**, kad geriau suprastų Indijos požiūrį į dabartines prekybos derybas.

2.2. *Bendroji informacija. Indijos užsienio politika*

2.2.1. **Indijos ir Kinijos santykiai**, kuriuos prie kritinio taško privedė 2020 m. pražūtingas susirėmimas pasienyje, yra pagrindinis Delio užsienio ir saugumo politikos veiksnys ir pagrindinė priežastis siekiant daugiašališkumo. BRICS šalių aukščiausiojo lygio susitikimo (2024 m. spalio mėn.) metu Indija ir Kinija žengė svarbų žingsnį siekdamos normalizuoti padėtį pasienyje, pritardamos tam, kad būtų atnaujintas i) patruliavimas pagal Faktinės kontrolės liniją ir ii) specialiųjų įgaliotinių derybos sienų klausimu (sustabdytos nuo 2019 m.).

2.2.2. **Indijos ir Rusijos partnerystė** yra Indijos strateginio saugumo ir „daugiašalės“ užsienio politikos kertinis akmuo. 2024 m. liepos mėn. ministras pirmininkas N. Modi buvo nuvykęs į Rusiją į Indijos ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikimą, o 2024 m. spalio 23–24 d. Kazanėje vykusio BRICS šalių aukščiausiojo lygio susitikimo metu antrą kartą tais metais įvyko dvišalis susitikimas su prezidentu V. Putinu. Bandydamas reaguoti į tarptautinį pasipiktinimą (N. Modi vizitas liepos mėn. sutapo su išpuoliu prieš vaikų ligoninę Ukrainoje) ir išlaikyti Indijos diplomatinę pusiausvyrą, 2024 m. rugpjūčio mėn. N. Modi lankėsi Kyjive, tačiau neprisiėmė aktyvesnio vaidmens taikos procese. 2024 m. rugsėjo 23 d. N. Modi dar kartą susitiko su prezidentu V. Zelenskiu JT aukščiausiojo lygio susitikime dėl ateities. Kadangi iš naftos pardavimo gaunama daug pajamų, Rusija dabar yra dar labiau linkusi prekiauti su Indija, kad galėtų pirkti ir importuoti svarbias prekes, ypač tas, kurios yra dvejopo naudojimo arba naudojamos mūšio lauke.

2.2.3. **Indijos ir JAV santykiai**. Santykiuose, kurie pastarųjų penkių JAV administracijų laikotarpiu gerėjo, jaučiamas strateginis tęstinumas. Pradėjus darbą naujai JAV administracijai dar neaišku, kaip bus laikomasi įsipareigojimo dėl technologijų perdavimo ir esamų saugumo susitarimų su Indija, atsižvelgiant į abipusių tarifų nustatymą ir bet kokio Indijos ir Kinijos įtampos sumažinimo poveikį. Indija ir Jungtinės Valstijos apsikeitė 2025 m. **QUAD** (JAV, Australijos, Indijos ir Japonijos) **šalių aukščiausiojo lygio susitikimo** organizavimo tvarka, taigi dabar numatyta jį surengti Indijoje. Kalbant apie poziciją dėl Kinijos, Delis turi balansuoti ant lyno, viena vertus, dėl griežtos QUAD šalių pozicijos dėl Kinijos agresyvaus elgesio Indijos ir Ramiojo vandenynų regione bei Pietų Kinijos jūroje, taip pat dėl Taivano, ir kita vertus, tuo pat metu vengiant tiesioginės konfrontacijos, kad būtų išvengta tolesnės įtampos pasienyje.

3. **ES ir Indijos santykiai**

3.1. *ES ir Indijos strateginės partnerystės istorija*

3.1.1. **ES ir Indijos dvišaliai santykiai užmegzti XX a. septintojo dešimtmečio pradžioje**; 1962 m. Indija buvo viena iš pirmųjų diplomatinius santykius su Europos ekonomine bendrija užmezgusių šalių. 1993 m. pasirašytas Bendras politinis pareiškimas kartu su **1994 m. pasirašytu ES ir Indijos bendradarbiavimo susitarimu** sudarė sąlygas stiprinti dvišalius ryšius.

3.1.2. **Pirmasis Indijos ir ES aukščiausiojo lygio susitikimas įvyko 2000 m. birželio mėn. Lisabonoje**, o iki šiol surengta 16 aukščiausiojo lygio susitikimų. **2004 m.** Hagoje įvykusiame **5-ajame aukščiausiojo lygio susitikime santykiams suteiktas strateginės partnerystės statusas**. **Bendras veiksmų planas**, kaip strateginės partnerystės planas, buvo priimtas po 6-ojo aukščiausiojo lygio susitikimo Naujajame Delyje.

([3]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-india-strategic-partnership-roadmap-2025_en.
([4]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/joint-communication-indo-pacific_en.
([5]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021JC0030&qid=1653525883495.

3.1.3. **2020 m.** virtualiai surengtame **15-ajame Indijos ir ES aukščiausiojo lygio susitikime buvo priimtos** plataus užmojo **Veiksmų gairės iki 2025 m.** ([6]) Vadovai nusprendė sustiprinti ES ir Indijos strateginę partnerystę, kuri grindžiama bendrais demokratijos, laisvės, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms principais bei vertybėmis ir kuria siekiama suteikti konkrečios naudos ES ir Indijos žmonėms. Pasirašytas susitarimas dėl bendradarbiavimo civilinės branduolinės energetikos srityje, o kitas susitarimas dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje buvo pratęstas dar penkeriems metams. Abi šalys taip pat paskelbė Bendrą deklaraciją dėl efektyvaus išteklių naudojimo ir žiedinės ekonomikos. Be to, priimtos ES ir Indijos bendros deklaracijos, kuriomis siekiama stiprinti pastangas sujungiamumo, efektyvaus vandens ir išteklių naudojimo srityse, taikant žiedinės ekonomikos metodą.

3.1.4. **2022 m. balandžio mėn.** Ursulos von der Leyen, **kaip Europos Komisijos pirmininkės pirmojo vizito į Indiją proga**, įsteigta **ES ir Indijos prekybos ir technologijų taryba** – koordinavimo platforma pagrindiniams prekybos, patikimų technologijų ir saugumo uždaviniams spręsti. **Pirmasis Prekybos ir technologijų tarybos ministrų susitikimas** įvyko 2023 m. gegužės mėn. Briuselyje. 2024 m. metinis susitikimas įvyko 2025 d. vasario 28 d. per visos Europos Komisijos vizitą Delyje. 2023 m. lapkričio mėn. pasirašytas susitarimo memorandumas dėl puslaidininkių, Indijai kartu su Prancūzija pirmininkaujant 2025 m. DI veiksmų aukščiausiojo lygio susitikimui.

3.2. *ES ir Indijos strateginė partnerystė*

3.2.1. 2024 m. minėtos 20-osios **ES ir Indijos strateginės partnerystės** metinės. Neseniai ši partnerystė įgavo pagreitį, nes Indija suinteresuota puoselėti daugiapolį pasaulį ir stiprinti bendradarbiavimą su ES. Platus **dvišalis portfelis**, įtrauktas į **Veiksmų gaires iki 2025 m.**, **toliau plečiamas**, daugiausia dėmesio skiriant bendradarbiavimui prekybos, žaliosios pertvarkos, inovacijų ir skaitmeninės transformacijos, sujungiamumo ir saugumo bei gynybos srityse, įskaitant bendradarbiavimą kosmoso srityje. Vis dėlto dėl glaudžios ES partnerystės su Indija kyla savų **iššūkių**, visų pirma dėl Indijos protekcionizmo, jos ilgalaikės partnerystės su Rusija ir žmogaus teisių.

3.2.2. Susitikimo Delyje metu pirmininkė U. von der Leyen ir Europos Komisijos atstovai aptarė **ES ir Indijos strateginę darbotvarkę** ir įsipareigojo pakelti šią partnerystę į aukštesnį lygį, remdamiesi 20 metų trunkančia Indijos ir ES strategine partneryste ir daugiau kaip 30 metų galiojančiu Indijos ir EB bendradarbiavimo susitarimu. Jie taip pat pakartojo savo įsipareigojimą propaguoti laisvą, atvirą, taikų ir klestintį Indijos ir Ramiojo vandenyno regioną, grindžiamą tarptautine teise, abipuse pagarba suverenitetui, taikiu ginčų sprendimu, ir remiamą veiksmingų regioninių institucijų. Indija palankiai įvertino ES prisijungimą prie Indijos ir Ramiojo vandenynų iniciatyvos (IPOI).

3.2.3. **Strategijos „Global Gateway“** įgyvendinimu buvo paskatinta teikti didelę finansinę paramą žaliųjų technologijų plėtrai, miestų infrastruktūrai ir vandens tiekimui.

3.2.4. **Sujungiamumas. ES ir Indijos partnerystė sujungiamumo srityje** ([7]) pradėta **2021 m. gegužės mėn.** vykusiame Indijos ir ES vadovų susitikime, kuriame daug dėmesio skirta transportui, skaitmeniniams, energetikos tinklams ir žmonių, prekių, paslaugų, duomenų bei kapitalo srautams. 2023 m. rugsėjo mėn. Naujajame Delyje vykusio G20 vadovų aukščiausiojo lygio susitikimo metu Indijos, ES, Prancūzijos, Vokietijos, Italijos, Saudo Arabijos, JAE ir JAV vadovai paskelbė susitarimo memorandumą ir įsipareigojo bendradarbiauti siekiant sukurti naują **Indijos, Artimųjų Rytų ir Europos ekonominį koridorių**, faktiškai integruojant partnerius iš Artimųjų Rytų ir Pietų Azijos į bendrą geoekonominę struktūrą. Projektą sudaro du koridoriai: vienas jungia Europą su Persijos įlanka, o kitas – Persijos įlanką su Indija; jie apims geležinkelių jungtis, elektros ir duomenų kabelius ir vandenilio eksporto vamzdynus. Koridoriai taip pat bus sujungti su Izraeliu ir Jordanija, nors šios šalys nėra pasirašiusios Indijos, Artimųjų Rytų ir Europos ekonominio koridoriaus susitarimo.

3.2.5. **ES ir Indijos bendradarbiavimas klimato kaitos srityje** plėtojamas atsižvelgiant į platesnį bendrų įsipareigojimų, prisiimtų tarptautiniuose susitarimuose, pavyzdžiui, 2015 m. Paryžiaus susitarime, kontekstą. Indijos, kuri yra **trečioje vietoje pagal išmetamą CO_2 kiekį pasaulyje**, žaliosios energetikos pertvarka yra ypač svarbi visam pasauliui. Indijos užmojai atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje eksponentiškai išaugo ir nuo 2023 m. nacionalinio biudžeto sudarymo daug dėmesio skiriama žaliosios energijos gamybai. Tačiau anglys tebėra pagrindinis šalies energijos šaltinis. Per ateinančius keletą dešimtmečių vien Indijai teks 25 proc. visame pasaulyje padidėjusios energijos paklausos. Indija jau yra **trečia pagal dydį energijos importuotoja** pasaulyje po Kinijos ir JAV.

([6]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-india-strategic-partnership-roadmap-2025_en.
([7]) https://www.consilium.europa.eu/media/49522/eu-india_connectivity-factsheet_2021-05-final.pdf.

3.2.6. 2016 m. ES ir Indija užmezgė ES ir Indijos partnerystę švarios energijos ir klimato srityje ([8]), kuria skatinama prieiga prie švarios energijos ir klimatui nekenkiančių technologijų bei jų sklaida, taip pat skatinami moksliniai tyrimai ieškant inovatyvių sprendimų ir jų plėtojimas. Dabartinės bendradarbiavimo sritys apima veiklą jūros vėjo energijos, stoginių saulės energijos įrenginių ir saulės energijos parkų, atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimo ir kaupimo, išmaniųjų tinklų, biodegalų ir efektyvaus energijos vartojimo pastatuose srityse.

3.3. *Laisvosios prekybos susitarimas*

2022 m. birželio 17 d. Europos Sąjunga atnaujino derybas su Indija ([9]) dėl laisvosios prekybos susitarimo, taip pat atskiras derybas dėl investicijų apsaugos susitarimo ir susitarimo dėl geografinių nuorodų (GN).

3.3.1. **Derybomis dėl investicijų apsaugos** siekiama suteikti abiejų šalių investuotojams nuspėjamą ir saugią investavimo aplinką, prisiimant įsipareigojimus dėl:

— nediskriminavimo;

— apsaugos nuo ekspropriacijos be kompensacijos ir nuo nesąžiningo elgesio su investuotojais ir jų investicijomis, kartu išsaugant teisę reguliuoti, ir

— grąžos perdavimo.

3.3.2. 10-asis ES ir Indijos derybų dėl laisvosios prekybos susitarimo raundas įvyko **2025 m. kovo 10–14 d. Briuselyje**, jame vyko diskusijos dėl prekybos, investicijų ir geografinių nuorodų.

4. **Dabar ir ateityje**

4.1. *Dabartinė padėtis*

4.1.1. **2024 m. lapkričio 22 d.** Briuselyje įvyko **5-asis Europos Sąjungos ir Indijos strateginės partnerystės peržiūros posėdis**. ES atstovavo Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) generalinio sekretoriaus pavaduotojas, atsakingas už ekonominius ir pasaulinius klausimus, Simon Mordue, o Indijai – Išorės reikalų ministerijos sekretorius (Vakarų regionui) Tanmaya Lal.

4.1.2. 2024 m. lapkričio 21 d. taip pat buvo sušauktos 10-osios ES ir Indijos užsienio politikos ir saugumo konsultacijos ir 10-asis ES ir Indijos energetikos grupės posėdis.

4.1.3. Posėdžiuose buvo įvertintas visas Indijos ir ES dvišalio bendradarbiavimo spektras ir išsamių įsipareigojimų, išdėstytų dokumente „Indijos ir ES strateginė partnerystė. Veiksmų gairės iki 2025 m.“ ([10]). Keičiantis nuomonėmis taip pat daugiausia dėmesio skirta būsimiems prioritetams ir naujam postūmiui ES ir Indijos santykiuose, palankiai vertinant pirmininkės U. von der Leyen 2024–2029 m. politinėse gairėse nurodytą įsipareigojimą parengti naują ES ir Indijos strateginę darbotvarkę.

4.1.4. Diskusijose daugiausia dėmesio skirta įvairioms temoms, įskaitant ekonominį saugumą, žaliąją pertvarką, bendradarbiavimą gynybos ir saugumo srityje, **migraciją**, judumą, **ES ir Indijos partnerystę sujungiamumo srityje**, strategiją **„Global Gateway“** ir **Artimųjų Rytų ir Europos ekonominį koridorių**. Abi šalys taip pat aptarė tolesnį bendradarbiavimą su inovacijomis, mokslu ir technologijomis susijusiais klausimais, įskaitant teigiamus pokyčius ES ir Indijos prekybos ir technologijų taryboje (PTT), ir galimybes stiprinti žmonių tarpusavio ryšius švietimo ir mokslinių tyrimų srityje.

([8]) https://www.cecp-eu.in/.
([9]) https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-india-kick-start-ambitious-trade-agenda-2022-06-17_en.
([10]) https://www.consilium.europa.eu/media/45026/eu-india-roadmap-2025.pdf.

4.1.5. Jos taip pat įvertino vykstančias derybas dėl **laisvosios prekybos susitarimo**, investicijų apsaugos susitarimo ir susitarimo dėl geografinių nuorodų ir priėjo prie bendros nuomonės dėl jų svarbos. Jos palankiai įvertino daugiašalį bendradarbiavimą ir pasidžiaugė reguliariu dvišaliu dialogu ekonominiais klausimais, be kita ko, dėl **atsparių tiekimo grandinių** PTT kontekste. Visa tai buvo aptarta **2025 m. vasario 28 d. Naujajame Delyje vykusiame antrajame PTT ministrų posėdyje**.

4.1.6. ES ir Indija palankiai įvertino savo partnerystę dėl pasaulinių klausimų, tvirtesnio bendradarbiavimo daugiašalėje sistemoje (įskaitant G20) ir humanitarinių klausimų, įskaitant nelaimių rizikos valdymą trečiosiose šalyse. Abi vienareikšmiškai pasmerkė visų formų ir apraiškų terorizmą ir smurtinį ekstremizmą, įskaitant tarpvalstybinius išpuolius.

4.1.7. Abi šalys pabrėžė Indijos ir ES strateginės partnerystės svarbą sprendžiant pasaulinius uždavinius, ypač atsižvelgiant į pastarojo meto geopolitinę raidą. Jos pakartojo savo bendrą įsipareigojimą skatinti laisvą, atvirą, įtraukų, taikų ir klestintį Indijos ir Ramiojo vandenynų regioną, o Indija palankiai įvertino aktyvesnį Europos Sąjungos dalyvavimą šiame regione.

4.1.8. Indija ir ES yra įsipareigojusios vykdyti sąžiningą, įtraukią ir taisyklėmis grindžiamą tarptautinę prekybą. Tačiau tuo pat metu ES ir Indija Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO) vis dar nesutaria dėl Indijos tarifų, taikomų tam tikroms Europos informacinėms ir ryšių technologijoms (IRT). 2023 m. PPO kolegija nusprendė, kad šiais tarifais pažeidžiamos PPO taisyklės ([11]). 2023 m. gruodžio mėn. Naujasis Delis pateikė apeliacinį skundą dėl šio sprendimo, nors Apeliacinis komitetas jau keleri metai yra užblokuotas. **2024 m. lapkričio 28 d.** Europos Komisija Pasaulio prekybos organizacijoje pradėjo konsultacijas šiuo klausimu su Indija, kad būtų išspręstas šis ginčas. Nors PPO konsultacijų etapas baigėsi 2025 m. vasario 10 d., nėra duomenų, ar ES panaikins atsakomąsias prekybos priemones prieš Indiją, įgyvendindama Prekybos atitikties reglamentą (ES) 2021/821 ([12]).

4.1.9. **2025 m. sausio 8 d. Naujajame Delyje įvyko 11-asis Indijos ir ES dialogo žmogaus teisių klausimais posėdis**, kuriame dar kartą patvirtinti bendri abiejų šalių demokratijos, laisvės ir teisinės valstybės principai. Buvo aptartos įvairios temos, įskaitant pilietines ir politines teises, socialines ir ekonomines teises ir saviraiškos laisvę tiek internete, tiek realiame gyvenime. Konkrečios prioritetinės sritys buvo lyčių lygybė, LGBTQI+ teisės, vaikų teisės, moterų įgalėjimas, visų formų diskriminacijos panaikinimas ir religijos bei tikėjimo laisvė, užtikrinant susirinkimų ir asociacijų laisvę. Abi šalys susitarė, kad svarbu apsaugoti pilietinės visuomenės organizacijų nepriklausomybę ir įvairovę, taip pat apsaugoti žurnalistus ir kitus suinteresuotuosius subjektus. Jos taip pat aptarė tokius šiuolaikinius susirūpinimą keliančius klausimus kaip technologijos ir žmogaus teisės, migrantų teisės ir įmonių vaidmuo užtikrinant žmogaus teises, atsižvelgiant į vertės grandines ir sugriežtintus išsamaus patikrinimo įsipareigojimus pagal Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyvą.

4.2. *Pilietinės visuomenės įtraukimas į darbą, susijusį su Indija*

4.2.1. Sprendimas įsteigti ES ir Indijos apskritąjį stalą buvo priimtas 1999 m. gruodžio mėn. Helsinkyje įvykusiame ES ir Indijos ministrų posėdyje ir vėliau buvo patvirtintas 2000 m. birželio mėn. Lisabonoje įvykusiame pirmajame ES ir Indijos aukščiausiojo lygio susitikime.

4.2.2. Apskritajam stalui priklausė 30 Indijos ir Europos pilietinės visuomenės atstovų (po 15 iš abiejų šalių). Jis buvo sukurtas kaip nuolatinis forumas diskusijoms ir dialogui pilietinės visuomenės lygmeniu visais su ES ir Indijos santykiais susijusiais klausimais, numatant platesnę perspektyvą ir labiau neoficialų požiūrį, nei įmanoma oficialiu lygmeniu. Iki šiol yra įvykę 12 apskritojo stalo diskusijų (paskutinį kartą – 2008 m.), o jų išvados buvo parengtos kaip rekomendacijos, skirtos ES ir Indijos aukščiausiojo lygio susitikimams. Vis dėlto bėgant metams dialogas tapo ne toks veiksmingas dėl skirtingos dalyvių kilmės ir jų atstovavimo pobūdžio ir apskritojo stalo susitikimai baigėsi.

([11]) https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds582_e.htm.
([12]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

4.2.3. Po 2024 m. spalio 15 d. susitikimo su Indijos ambasadoriumi Belgijoje ir Liuksemburge J. E. Saurabh Kumar, Išorės santykių (REX) skyriaus pirmininkas ir šios nuomonės pranešėjas gavo teigiamą atsakymą dėl sumanymo paskatinti Indijos pilietinės visuomenės susidomėjimą galimu ES ir Indijos apskritojo stalo atnaujinimu. Naujoji ES ir Indijos partnerystė turi padėti ratifikuoti ir įgyvendinti pagrindines TDO konvencijas ir palaipsniui mažinti neoficialų darbą darbo rinkoje. Bet kuriuo atveju Indijos ir ES organizuota pilietinė visuomenė turi būti struktūriškai įtraukta į derybas dėl LPS. Galiausiai į LPS turi būti įtrauktas plataus užmojo skyrius dėl darbo teisių, klimato ir aplinkos apsaugos, o pilietinės visuomenės organizacijoms, įskaitant socialinius partnerius, abiejose pusėse turi būti numatyta galimybė vykdyti struktūrinę stebėseną ir atlikti patariamąjį vaidmenį.

Briuselis, 2025 m. kovo 26 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Oliver RÖPKE